

POSTANOWIENIE

15 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 15 czerwca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa J.K.
przeciwko B.M., M.M. i A.M.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej J.K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 15 listopada 2021 r., I ACa 1164/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanych kwoty po 2.717 (dwa tysiące siedemset siedemnaście) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do powyższych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z powołaniem się na (1) występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) dotyczącego „uprawnień Sądu II w postępowaniu odwoławczym w zakresie ustalania stanu faktycznego odmiennego od przyjętego w postępowaniu I instancyjnym, podczas gdy w zarzucie apelacyjnym strona skarżąca nie podnosiła sprzeczności istotnych ustaleń z treścią zebranego materiału dowodowego (a jedynie art. 233 § 1 k.p.c., tj. dotyczący oceny dowodów) – w kontekście granic apelacji określonych w art. 378 § 1 k.p.c. i odpowiedniego stosowania art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. – a nie wprost”, a także (2) na potrzebę wykładni (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) „przepisów art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 378 § 1 k.p.c., wskazujących na konieczność „odpowiedniego” stosowania przepisu dotyczącego rozpoznania sprawy przez Sąd II instancji w granicach apelacji, które budzą rozbieżności w orzecznictwie sądów, gdyż sądy odwoławcze nagminnie stosują przepis z art. 327¹ § 1 pkt 1 k.p.c. wprost, podczas gdy mogą go stosować wyłącznie odpowiednio, w związku z czym w sposób dowolny konstruują stany faktyczne w sprawach (niezależnie od ustaleń Sądów I instancji), do czego nie są uprawnione - przy braku zarzutu w apelacji w przedmiocie sprzeczności istotnych ustaleń z treścią zebranego materiału dowodowego - wychodzą więc poza zakres apelacji i naruszają zasadę kontrydiktoryjności procesu cywilnego”.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga zidentyfikowania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie. Przepis prawny może wymagać wykładni Sądu Najwyższego, jeżeli jest niejednoznaczny, a jego różne metody wykładni prowadzą do rozbieżnych wniosków, co przekłada się na niejednolitą praktykę sądową, której orzecznictwo Sądu Najwyższego nie ujednoliciło.

Żadna z powyższych okoliczności nie dotyczy niniejszej sprawy, przepisów mających w niej zastosowanie, w tym i tych, wokół których koncentrują się sformułowane przez powoda zagadnienia.

Granice rozpoznania sprawy w postępowaniu apelacyjnym wyznacza art. 378 § 1 k.p.c. Sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz. 55).

Użyte w art. 378 § 1 k.p.c. sformułowania oznaczają, że sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę merytorycznie w granicach zaskarżenia, dokonuje własnych ustaleń faktycznych, prowadzi lub ponawia dowody albo poprzestaje na materiale zebranym w pierwszej instancji, ustala podstawę prawną orzeczenia niezależnie od

zarzutów podniesionych w apelacji, będąc ewentualnie związany oceną prawną lub uchwałą Sądu Najwyższego, stosuje przepisy regulujące postępowanie apelacyjne, a gdy brak takich przepisów, przepisy dotyczące postępowania przed sądem pierwszej instancji, kontroluje prawidłowość postępowania przed sądem pierwszej instancji, pozostaje związany zarzutami przedstawionymi w apelacji, jeżeli są dopuszczalne, bierze pod uwagę z urzędu nieważność postępowania, orzeka co do istoty sprawy stosownie do wyników postępowania, nie wykraczając poza wniosek zawarty w apelacji i nie naruszając zakazu *reformationis in peius*.

Sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym (art. 382 k.p.c.), przy czym uzupełnienie postępowania dowodowego przed Sądem drugiej instancji następuje z uwzględnieniem zasad określonych w art. 381 k.p.c.

Poniesienie w apelacji zarzutu naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 233 k.p.c. i wadliwej oceny dowodów zebranych w sprawie oczywiście obliguje Sąd drugiej instancji do zweryfikowania nie tylko samej oceny dowodów, lecz także wyników, do których doprowadziła w postaci takich a nie innych ustaleń faktycznych dokonanych w sprawie.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800), orzeczono jak w postanowieniu.

ał